IJCRT.ORG ISSN : 2320-2882

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS (IJCRT)

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ

– ಡಾ. ಭೀಮೇಶ

ವಿಳಾಸ: ಡಾ. ಭೀಮೇಶ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಗುಡಗೇರಿ, ಧಾರವಾಡ. ಮೊ: ೯೬೨೦೪೫೪೮೭೨೪, ಜಿಮೇಲ್– ಛಿಚಿಡಿಚಿಜಚಿಯ@ರಚಿಟ.ಛಿಡು

"ಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಣವಿರುವುದು ಕಲ್ಲುಗಾರೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ; ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ ನಡೆದಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಪ್ರಾಣ" ಎಂಬ ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಸತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮಾಂಧ-ಮತಾಂಧ ಶಕ್ತಿಗಳು "ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವವರು ಸಾಯಿಸಲು ಕೂಡಾ ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಡಾ.ಪಿ.ಕೆ.ರಾಠೋಡ ಅವರ 'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷ' ಕೃತಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ. 450 ರಿಂದ 1850ರ ವರೆಗಿನ ಶಾಸನ, ಕೈಫಿಯತ್ತು, ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಮತಗಳು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರರು ಮತಧರ್ಮಗಳ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಸ್ವೀಕರಣ-ನಿರಾಕರಣಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರಗಳ ನಿರ್ನಾಮಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ರೂಪಂತರಗೊಂಡವು? ಅವರವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ವ್ಯಸನವು ಅವರವರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಾನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಈ ಸಂಘರ್ಷಾತ್ಮಕ ತೊಳಾಲಾಟ-ಬಡಿದಾಟಗಳು ಆಂತರಿಕ, ಸ್ವಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಬೌದ್ಧಿಕ, ಭೌತಿಕ, ಆಚರಣಾತ್ಮಕ, ಮತಾಂತರಗಳಲ್ಲದೆ, ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತಾರಕಕ್ಕೇರಿದವು.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮತಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ಇಬ್ಬಾಯ ಕಡುಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಮತೀಯ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳ ಜ್ವಾಲೆ ಭುಗಿಲೆಳಲು ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿ ನಿಂತು ಕಿಡಿಹೊತ್ತಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕವು ಮತಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅಂದಿನಂತೆ ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಕೊಂದುಂಬ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಒರೆಗತ್ತಿಯಾಗಿ ಜಳಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾದ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು "ಕಸವರವೆಂಬುದು ನೆರೆಸೈರಿಸಲಾರ್ಪಡೆ ಪರವಿಚಾರಂ ಪರಧರ್ಮಂ" ಎಂದು ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದರೂ ಸಹ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಈ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಗುದ್ದಾಟಗಳು ಜರುಗಿದವು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯಿರುವುದು ಆಯಾಯ ಮತಧರ್ಮಗಳು

ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ತನಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ತಾನು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಘನತಿಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನೊಂದಿಗಿನ ಸಹಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತನಗಿಂತ ಕೀಳೆಂದು ತುಚ್ಚೀಕರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ತುರುಸನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಅಸಹನೆಗಳನ್ನು ಮೈದುಂಬಿಕೊಂಡು ಮಾನವೀಯ ಗುಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ‘ಸ್ಥಾಪಿತ’ ಮತಧರ್ಮಗಳಾಗಿ ಕೋಮುಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದುದ್ದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ ಕುಲಕಸುಬುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಭಕ್ತಿಪಂಥಗಳು ಸ್ಥಾವರಗೊಂಡ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಎದುರು ಜನತೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಜನಕಥನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮಾಂಧ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾಲದ ಸಮಾಜ ಅದಾಗಿಯೇ ಧರ್ಮಾಂಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತಧರ್ಮಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದಾಗ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತವಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಭುತ್ವವೊಂದರ ರಾಜಕೀಯ ಸೋಲು-ಗೆಲುವು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೂರ್ತಿಪಲ್ಲಟವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ದೊರೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಪಾಂಥಿಕ ಚಹರೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲವು. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಅನೈತಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಪರಸ್ಪರ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದವು. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗಾಮಿ (ವೀರಭದ್ರ) ಮತ್ತು ಮಂದಗಾಮಿ (ಅಲ್ಲಮ) ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಗಂಗ ಮತ್ತು ಸಳನಿಗೆ ಜೈನಮುನಿಗಳು ಖಡ್ಗ ಮತ್ತು ಸಲಾಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಬೋಧಿವೃಕ್ಷವನ್ನು ಶಶಾಂಕನು, ನಾಗಾರ್ಜುನಕೊಂಡವನ್ನು ಶಂಕರಚಾರ್ಯರು, ಬೌದ್ಧಬಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರನು ನಾಶಗೈದಂತೆ, ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ, ವೀರಗೊಗ್ಗಿದೇವ, ಮಹ್ಮದಿಯರು ಅನ್ಯಧರ್ಮದ ಬಸದಿ, ದೇವಾಲಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ನಿರ್ನಾಮಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಸೈನಿಕೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಮತಧರ್ಮಗಳ ಕುರಿತು ಸತ್ಯ ಹೇಳುವುದು, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಸಾರುವುದು, ಕಟು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಗು ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ದ್ವೇಷವಲ್ಲ. ಮತಧರ್ಮಗಳು ಕಣ್ಣ ಮುಂದಣ ಬೆಳಕಾಗದೆ ಧೂಳಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವ ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಜೀವ ತೆಗೆಯುವ ಮನೋರೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ನಿಲುವುಗಳು, ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ, ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಹೇರುವ, ತನ್ನದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಲವಂತಪಡಿಸುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತಧರ್ಮಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯೂ, ಆತಂಕವೂ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆತಂಕದ ದೌರ್ಬಲ್ಯವು ತನ್ನದಲ್ಲದ್ದರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ನಡವಳಿಕೆಯಾಗಿ, ತನ್ನದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ದಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೊರಗಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಮಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವವರು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ, ಸಹನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ, ಷರಾ ಬರೆಯುವ ಅವಸರದ ಒತ್ತಡವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಮತಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಖಬರು ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಹಿಯನ್ನು ಉಣಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯ ಆಶಯವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತಧರ್ಮಾಂಧತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೊರಬರುವುದು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮಿಡಿದಿದೆ. ಗಾಯಗೊಂಡ ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯಂತಿರುವ ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಾಳಿಯ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಆಚರಣೆ-ಅನುಕರಣೆ, ಆಕರ್ಷಣೆ-ವಿಕರ್ಷಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮ್ಮೀಳಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಕರಗಿಸುವ ಮೂಸೆಯಾದ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ಜೀರ್ಣಾಗ್ನಿಯಂತಿದೆ. ಸವದತ್ತಿಯ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಎಲ್ಲಮ್ಮನಾಗಿ, ರೇಣುಕೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಟಿಬೇಟಿನ ತಾರಾದೇವಿಯು ಕಾಳಿ, ಸರಸ್ವತಿಯಾದ, ಚೀನಾದ ಮಾನ್ ಚು ಬೌದ್ಧ ಮಂಜುನಾಥನಾದ ರೂಪಾಂತರದ ಕಥನಗಳಿವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಜಿನಾಲಯ, ಎಕ್ಕೋಟಿ ಜಿನಾಲಯ, ಜೋಗವಟ್ಟಿಕೆ, ನಂದಿಕೋಲು ಮೊದಲಾದವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಂಡಿವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು, ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಮತಾಂತರಗಳು, ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ಘಟನೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಂತಃಸತ್ವವಿರುವುದು ವಿವಿಧ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ. ಚಾರ್ವಾಕ, ಶೂನ್ಯ, ಬೌದ್ಧ ಸಂಘದೊಳಗಿನ ಸಂವಾದಗಳು, ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಕೊಡೆಕಲ್ಲು, ತಿಂತಿಣಿ, ಸಾವಳಗಿ, ಸೂಫಿ ಮತ್ತು ದಾಸ ಪರಂಪರೆಗಳು, ಗಾಂಧಿ-ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ನೆಹರೂ, ಠಾಕೂರರ ಸಂವಾದಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಹೋಟೇಲ್, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಸತ್ವದ ನೆಲೆಗಳು ಹಸಿರಾಗಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಸತ್ತು-ಬದುಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗುರುತುಗಳಿವೆ. ನರಳುವಿಕೆ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಃಕರಣದ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮಾದರಿ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ನರಳುವಿಕೆಯ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿದ ಕೋಮು ಸಂಘರ್ಷದ ಮಾದರಿ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗಿದೆ. ನರಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಿದ್ದರೆ, ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಸತ್ವ ಅಳಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂಕಟವನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಚಾಮರಸ ಮತ್ತು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದವರ ಕುರಿತ ದಂತಕಥೆಗಳು, ಅನ್ಯಮತ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಸ್ವಮತ ಸಮರ್ಥನೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾವಿನಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವಯ್ಯಗಳು ಕಾಗೆ-ನಾಯಿಯಿಂದ ವೇದವನೋದಿಸಿದ ಪ್ರತೀತಿ-ಪವಾಡಗಳು ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಶರಣರ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮರು ಓದಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನೆಳುತ್ತಿವೆ. ಕೇವಲ ಸ್ಥಾಪಿತ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲದೆ ಜನಪದ ಧಾರೆಗಳಾದ ಶಾಕ್ತ ಪಾಶುಪತ ಕಾಲಾಮುಖ ಸೂಫಿ ಮೊದಲಾದಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ನಡುವೆ ಭಾಷೆಯ ಜೈವಿಕ ನಂಟಿದೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಧರ್ಮಗಳು, ಜನರನ್ನು ದೂರನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮತಗಳು, ಜನತೆಗೆ ಮೋಸಗೈದ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಳಸಿವೆ. ಜನತೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದ, ಕೋಮು ಸಂಘರ್ಷಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಜ್ಜಾಗಿ ನಿಂತ ಜನಪದ ಧಾರೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ದಿನಬಳಕೆಯ ಆಡುನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಬದುಕನ್ನು ಕಾಯ್ದು ನೆಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಹಲವು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅನುಸಾಂಗಿಕವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಡವ ಭಂಟರು ವೀರಬಣಂಜರ ಕುಲಮೂಲ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ ತಾರಾದೇವಿಯರ ದೈವಮೂಲ, ಗಬ್ಬೂರು ಕೆಂಬಾವಿ ಅಬ್ಬಲೂರು ಸವದತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಾಯತ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮತಚರಿತ್ರೆಗಳ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಬರಹದ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಆಯಾ ಸಂಗತಿಗಳಿಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಜಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಘಟನೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾದ ಮೂಲನೆಲೆಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದಾದ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಆಕರಗಳ ಸಮೇತ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹಲವು ಮಗ್ಗಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಂದು ಆಕರವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

೧. ರವಿ ಎಂ. ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ, ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಜನತೆ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ೨೦೧೯.

೨. ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಬೆಂ, ೨೦೦೮.

೩. ರಾಜಶೇಖರ ಜಿ, ಬಹುವಚನ ಭಾರತ, ಅಭಿನವ, ಬೆಂ, ೨೦೧೫.

೪. ರಾಠೋಡ ಪಿ.ಕೆ., 'ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷ', ಅರವಿಂದ ಇಂಡಿಯಾ, ಬೆಂ., ೨೦೧೯